

Sutures i fragments

proposa

Sutures i fragments explora el *punt d'unió*, els intersticis, entre dos registres que algú podria considerar oposats: la *ciència* i la *ficció*, i la contaminació recíproca entre tots dos.

La ciència-ficció com a zona de tensió que amalgama imaginari i realitat, utopia i distopia, carn i màquina; l'ús de la intrusió, del decalage i de l'incoherent com a sistema de resistència i com a eina d'interrogació del present.

La ciència-ficció no és un oracle que pugui predir el futur de manera més o menys exacta, sinó un discurs crític i inventiu, transgenèric i transdisciplinari sobre el cos, la identitat, els territoris contemporanis.

Sutures i fragments barreja diversos ingredients per mirar d'encoratjar els desplaçaments fèrtils de l'un a l'altre, partint de la idea que els encontres més productius tenen lloc a través de les qualitats dels individus o dels grups que dia-

loguen independentment dels apriorismes lligats a la seva posició en l'escala de les elits o del capital cultural. També es produeixen allà on les categories de seriositat, credibilitat, diversió i absurd es fan més complexes.

A través/entre aquests processos, **Sutures i fragments** explora la ciència-ficció com un entorn, una eina, una plataforma per pensar un present situat: les noves formes de colonització dels territoris i dels cossos, el ciberespai com a terreny d'identitat i no com a abstracció sense raça ni sexe, els encontres entre el virtual, l'orgànic i el mecànic, les mitologies contemporànies de la procreació i de l'alteritat, els cyborgs i els andròides com a figures de l'Altre i d'un mateix, màquina de treball explotada i màquina reproductiva alhora, sinònim d'esclau o de llibertat, la permeabilitat i l'heterogeneïtat de la identitat, el cos com a resultat d'un procés científic de creació...

a la Fundació Antoni Tàpies (11/3 - 11/4)

Trobades

entre participants de diferents procedències i de pràctiques diverses: científics, aficionats, artistes, crítics, universitaris, escriptors, etc.

Lectures i comentaris

25/3 + 1/4 + 8/4

Una invitació oberta a tothom: veniu a llegir i comentar en veu alta els fragments preferits d'un llibre de ciència-ficció.

Sala de documentació

Llibres, vídeos i cd-rom per consultar, així com recursos accessibles i distribuïbles: fotocòpies, impressions per emportar.

Trobades obertes

9/4 + 10/4

Les dos últimes jornades estan dedicades a les intervencions del públic. És imprescindible que els convidats s'inscriguin per tal d'organitzar les intervencions.

Projeccions

en vídeo de films experimentals i dibuixos animats.

Informació i inscripcions

press@ftapies.com

a la Filmoteca (8/3 - 31/3)

Sessions de projecció on es creuen pel·lícules populars i treballs experimentals o científics.

online

www.stitch-and-split.org

Interactiu que proposa recursos complementaris i fitxers descarregables.

Dilluns

8 / 3

21:45

*Presentació del projecte a càrrec de la **Fundació Antoni Tàpies** i l'associació **Constant vzw***

La Jetée

Chris Marker
1962, 29 min, França

Una vertiginosa paradoxa temporal i identitària en imatges fixes que barreja els anys seixanta i un futur post-apocalíptic.

The Spectres of the Spectrum

Craig Baldwin
1999, 91 min, EUA

El 2007, BooBoo, una jove telepata, lluita per l'alliberament de l'espectre contra el «Nou Ordre Electromagnètic» que amenaça de prendre el control de les nostres vides. La seva recerca d'un missatge enviat des del passat per la seva àvia la porta a explorar la història-collage de la ciència i de les tecnologies vista per la televisió optimitzada dels anys cinquanta.

Dimarts

9 / 3

22:00

Outer Space
Peter Tscherkassky
1999, 9 min, Àustria

En una sinistra casa de pel·lícula d'horror, una jove aterrida (Barbara Hershey) resisteix provocant l'esfondrament terrorífic de la construcció cinematogràfica: els espais s'interpenetren, la pista sonora i les perforacions envaeixen la pantalla, la il·lusió narrativa queda feta miques.

Happy, Here, and Now

Michael Almereyda
2001, 89 min, EUA

Amelia va a la recerca de la seva germana a Nova Orleans i al ciberespai. Allà hi descobreix un món fet d'identitats fluctuants i intercanviables, amb una pixel·lització que contrasta amb els colors i els sons de la ciutat, explosius, ritmats i hiperreals.

Dimecres

10 / 3

21:45

Presentació
Juan Miguel Aguilera

Film ist 1-2

Gustav Deutsch
1998, 15 min i 10 min, Àustria

El laboratori científic a l'origen de la imatge en moviment, en un muntatge «poètic i post-humanista». (*OnScreen*)

Gattaca

Andrew Niccol
1997, 101 min, EUA
Selecció de Juan Miguel Aguilera

«*Gattaca* ens presenta un futur basat en l'enginyeria genètica, que avui dia ja comença a ser una realitat, una posada al dia del pitjor malson d'Aldous Huxley. Vincent és una persona concebuda de manera natural i no mitjançant el disseny genètic. Això l'obliga a viure en inferioritat de condicions dins d'una societat on la majoria és genèticament superior a ell. En aquest món, no hi ha triomf possible, ja que tot està previst des del naixement, però Vincent no es resigna i està disposat a fer qualsevol cosa per aconseguir el seu somni de viatjar a l'espai.» (Juan Miguel Aguilera)

Dijous

11 / 3

19:00

Inauguració
Sutures i fragments
Presentació
Constant vzw

Trobada
Tom Zimmer

Editar la corporrealitat

Analitza una ampla gama d'obres contemporànies de *Matrix* a Chantal Ackerman.

Projectió

Peggy and Fred
Leslie Thornton
1 episodi
Relat post-apocalíptic fet de seqüències trobades.

(*veure 14/3*)

Performance i collage audiovisual
Solu i CD
basat en els sons i les imatges de *Peggy and Fred*.

Divendres

12 / 3

19:00

Trobada
Colonització: història(es) del futur i abocadors radioactius

Juan Miguel Aguilera

L'evolució del concepte de colònies en el seu treball i en la ciència-ficció espanyola.

Catherine Ramirez

A través de l'obra chicanafuturista de l'artista Marion C. Martinez, la història de Nou Mèxic com a colònia i com a abocador per a tots els detritus de les tecnologies del segle XX, en particular els residus radioactius.

Dissabte

13 / 3

18:00

Trobada
Identitats contemporànies: permeabilitat, fluctuacions, xarxes

Miquel Barceló

Una història del ser fragmentat en la ciència-ficció contemporània.

Isabelle Stengers

Experimentar amb les identitats.

Leah Gilliam

Analitza els projectes recents d'art als mitjans i la investigació relacionada, basant-se en les seves relacions amb les metàfores tecnològiques i els futurs imaginats.

Diumenge

14 / 3

18:00

Projectió
Peggy and Fred in Hell
Leslie Thornton
1984-2003

Peggy i Fred són els dos únics supervivents d'un món post-apocalíptic envaït pels detritus culturals creats a partir de seqüències trobades. «Els ha passat alguna cosa, però a Peggy i Fred els ha deixat indiferents. A partir d'ara les úniques persones que veuen són les que apareixen a la pantalla del televisor, s'imaginen que aquesta gent els mira, apren d'ells, o potser els ignora. Això constitueix la seva idea del social.» (Leslie Thornton)

Dilluns

15 /3

22:00

Le Scarabée d'or

Segundo de Chomón

1907, 3 min, França

Les primeres mutacions/possessiones, als inicis del cinema.

Terror en el espacio

Mario Bava

1965, 90 min, Itàlia/Espanya

Selecció de Manuel Moreno i Jordi José, del grup *Tecnociència, literatura i cinema*

«Atretes per uns estranys senyals extraterrestres, dues naus terrestres aterren al planeta Aura, un lloc hostil poblat per éssers incorporis. Després de posseir els cossos dels astronautes morts, els alienígenes pretenen escapar del seu món moribund. Fantàstica i inquietant ambientació que es nodreix de l'estètica pop de l'època per a un argument que uneix horror i ciència-ficció. Una cosa que serà explotada fins a la sacietat amb la saga *Alien*.» (Manuel Moreno)

Dimarts

16 /3

22:00

Presentació

Gabriel Villota Toyos

Kugelkopf

Mara Mattuschka
1985, 6 min, Àustria

Una oda a IBM. El cap humà que escriu. Un ésser que es converteix en màquina abans de tornar-se novament humà. Unes mans arrenquen vigorosament trossos de paper d'una premsa mentre que la persona continua invisible.

eXistenZ

David

Cronenberg

1999, 93 min, Canadà/
França/Gran Bretanya
Selecció de Gabriel Villota Toyos

«Cada vegada ens resulta més difícil pensar en la tecnologia com en una cosa aliena a nosaltres mateixos: i si els ordinadors, videojocs i altres dispositius amb els quals interactuem arribessin a ser de matèria orgànica, i poguéssim inscriure-los directament sobre el nostre sistema nerviós, la línia que ens separa d'ells potser s'esborraria...» (Gabriel Villota Toyos)

Dimecres

17 /3

21:45

Presentació

Marika Moisseeff

Der Schöne,

die Biest

Mara Mattuschka
1993, 10 min, Àustria

Representació d'un naixement «natural» amb la utilització de papers reciclats. Amb l'infant primer dins del ventre, i després entre les urpes de la bèstia salvatge, la mare intenta afegir un toc de cultura occidental a la seva llet materna. L'infant, sorprès, envia senyals balbucejants als extraterrestres.

Alien I

Ridley Scott

1979, 112 min, EUA
Selecció de Marika Moisseeff

«Les societats occidentals tendeixen a associar la reproducció amb l'animalitat; en aquest aspecte, les societats considerades més «evolucionades» són les que tenen menys fills, i les més «evolucionades» les que en tenen més. En pel·lícules com ara *Alien* —que en anglès significa aliè—, el monstre és una metàfora de la reproducció i del perill reproductor que suposadament importen els migrants —els estrangers procedents de societats que es perceben com a inferiors— quan envaeixen els territoris civilitzats.» (Marika Moisseeff)

Dijous

18 /3

19:00

Lectures

i comentaris

Nalo Hopkinson

L'escriptora llegirà i comentarà una sèrie de fragments de llibres de ficció especulativa.

Trobada

Marika Moisseeff

Què amaga la violència de les imatges de la procreació als films de ciència-ficció?

«La ciència-ficció pot ser considerada com una mitologia contemporània occidental en la qual les diferències entre cultures i entre sexes són representades com si fossin diferències entre espècies més o menys evolucionades.» (Marika Moisseeff)

Divendres

19 /3

19:00

Trobada

Gabriel Villota Toyos

La ciència-ficció, de «demà passat» com a neorealisme

«¿Podríem entendre algunes manifestacions de la cultura ciberpunk des de la perspectiva de cert “neorealisme”? La voluntat de mirar amb ulls costumistes el món de “demà passat”, tan present en alguns relats de la ciència-ficció contemporània, podria, en aquest sentit, coincidir amb determinats aspectes de l'agenda política i estètica d'aquell moviment cinematogràfic de la Itàlia de postguerra.» (Gabriel Villota Toyos)

Dissabte

20 /3

18:00

Trobada

Grups de fans de Star Trek

o com una sèrie televisiva es converteix en eina de reflexió i material de reescriptura. Aquesta trobada s'il·lustra amb projeccions de vídeo i està coordinada amb l'ajuda de Juanma Pastor, coordinador del Fòrum del Festival Internacional de Cinema de Catalunya (Sitges).

Diumenge

21 /3

16:00 - 20:00

Projeccions

creuades en

sessió contínua

Pel·lícules de ciència-ficció experimentals, sèries animades de la televisió japonesa, entre d'altres.

Amb pel·lícules de: Mathias Müller, Christoph Girardet, Peggy Ahwesh, Anouk De Clercq, Simon Pummel, Ryutaro Nakamura, Didier Demorcy, Isabelle Stengers, Vincianne Despret, Ximena Cuevas, entre d'altres.

per a més detalls, veure www.stitch-and-split.org

Dilluns
22 / 3

21:45
S.O.S.
Extraterrestria
Mara Mattuschka
1993, 10 min, Àustria/
Alemanya

Una geganta extraterrestre a la recerca d'ella mateixa, errant per París i semblant el pànic.

Metropolis
Katsuhiro Otomo
i Rintaro
2001, 107 min, Japó

Uns andròides que busquen la seva identitat en vells transistors poblen els soterranis d'una ciutat futurista amb diferents capes separades per ones fronteres estretament controlades. Però, són possibles les relacions entre robots i humans? Katsuhiro Otomo (Akira) i Rintaro (Galaxy Express 999) adapten al dibuix animat el manga dels cinquanta del mestre Tezuka (Astro Boy), que feia una lectura molt lliure del film de Fritz Lang.

Dimarts
23 / 3

22:00
Presentació
Jordi Sánchez-Navarro

Ein bewährter Partner
Jurgen Reble
1993, 21 min, Alemanya

Un vell film d'empresa per a la Siemens com a lloc de recerca de l'ànima de l'ordinador.

Ghost in the Shell
Mamoru Oshii
1995, 82 min, Japó
Selecció de
Jordi Sánchez-Navarro

«*Ghost in the Shell* és una de les obres cimera de l'*animé* contemporani, un bonic drama, intens, polièdric i ciberpunk, que narra la rebel·lió d'una super-intel·ligència artificial que escapa del control del seu creador i emprèn una campanya de sabotatge dels sistemes del govern. (...) La intel·ligència artificial, en realitat una forma de vida derivada del flux informacional de les xarxes, es troba amb la major Motoko Kusanagi, una cyborg agent de policia que té un cos que pertany al govern, turmentada pels seus propis problemes d'identitat –si el seu cos no es més que una closca, on és el seu esperit? (...)» (Jordi Sánchez-Navarro)

Dimecres
24 / 3

22:00
Presentació
Manuel Moreno

La Planète sauvage
René Laloux
1973, 72 min, França/
Txecoslovàquia
Selecció de Manuel Moreno i Jordi José, del grup Tecnologia, literatura i cinema

«Al planeta Ygam, uns éssers d'aparença humana, els Oms, serveixen d'animals domèstics als Draags, criatures humanoides gegants, de pell blavosa. La rebel·lió per reclamar els seus drets i el seu reconeixement com a raça intel·ligent està servida. Un film d'animació, d'estètica naïf, basat en una novel·la de l'escriptor francès Stefan Wul, absolutament original i irreplicable, realitzat abans de l'allau manga.» (Manuel Moreno)

Dijous
25 / 3

19:00
Lectures i comentaris
Una invitació oberta a tothom: veniu a llegir i comentar en veu alta els fragments preferits d'un llibre de ciència-ficció. Aquestes lectures seran enregistrades per fer-ne un programa de ràdio.

Informació i inscripcions
press@ftapies.com

Divendres
26 / 3

19:00
Trobada
Jordi Sánchez-Navarro
Morfologies al límit: cos i identitat cyborg en la cultura popular contemporània
El gènere ciberpunk proposa una mirada radicalment diferent al nostre cos, una mirada que transgredeix els límits i que exposa les possibilitats, boniques o doloroses, que la tecnologia ofereix a la carn humana.

Dissabte
27 / 3

18:00
Trobada
Traspassar els límits imaginaris entre l'humà, la màquina, el cyborg i el posthumà: caça, alteritat, temes biotècnics i identitats virtuals

Grup Tecnociència, literatura i cinema
La construcció de la identitat: som en la mesura en què som mirats.

Ken MacLeod
Lectura i comentari de fragments breus de les seves obres, on els personatges no estan segurs de si les seves identitats (o les d'altres) ressuscitades o actualitzades són idèntiques als originals, i de quina manera.

Diumenge
28 / 3

16:00 - 20:00
Projeccions creuades en sessió contínua
Pel·lícules de ciència-ficció experimentals, sèries animades de la televisió japonesa, entre d'altres.
(veure 21/3)

per a més detalls, veure
www.stitch-and-split.org

Dilluns
29 / 3

21:45
Film ist 3-4
Gustav Deutsch
1998, 10 min i 8 min,
Àustria

El laboratori científic a l'origen de la imatge en moviment, en un muntatge «poètic i post-humanista». (OnScreen)

Brainstorm
Douglas
Trumbull
1983, 106 min, EUA

Dos científics, Louise Fletcher i Christopher Walken, inventen un aparell capaç d'enregistrar les emocions i sensacions i de fer-les viure a una altra persona. Hi intervé l'exèrcit, que el vol utilitzar com a arma. Primera visió cinematogràfica de l'experiència sensorial virtualitzada per la informàtica (en aquest cas, els grans ordinadors desuets dels anys vuitanta) i primera representació d'una activitat desconeguda fins a aquell moment: el *hacking*.

Dimarts
30 / 3

21:45
Film ist 5-6
Gustav Deutsch
1998, 7 min i 10 min,
Àustria

El laboratori científic a l'origen de la imatge en moviment, en un muntatge «poètic i post-humanista». (OnScreen)

Dark City
Alex Proyas
1998, 103 min, EUA
Selecció d'Iñaki Arzo, artista i assagista

«Un clàssic de la ciència-ficció postmoderna, amb una poderosa estètica retro. Un conte gòtic sobre el temps, la realitat virtual i la creació. La versió laica del post-ciberpunk, enfront del culte *Matrix*.» (Iñaki Arzo)

Dimecres
31 / 3

21:30
The Birth of a Robot
Len Lyne
1936, 6 min, Gran Bretanya

El naixement d'un robot a l'empresa Shell en forma d'un anunci irònic.

Terminator 2
James Cameron
1991, 137 min, EUA
Selecció de Joseba Gabilondo, professor adjunt del Centre d'Estudis Bascs de la University of Nevada, Reno

Al costat de la musculosa Sarah Connor, el cyborg antiquat Schwarzie planta cara a la nova generació tecnològica: el fluid T-1000, de formes líquides i canviants, nou rostre fluctuant i androgin de l'amenaça electrònica procedent del futur.

Dijous
1 / 4

19:00
Lectures
i comentaris
(veure 25/3)

Informació
i inscripcions
press@ftapies.com

Dijous
8 / 4

19:00
Lectures
i comentaris
(veure 25/3)

Informació
i inscripcions
press@ftapies.com

Divendres
2 / 4

16:00 - 20:00
Trobada + Projectió
Constant vxw

They Came From Userspace
Presentació de la selecció de films a la xarxa. L'imaginari de la guerra freda és el d'un món tancat. *They Came From Userspace* proposa una deriva entre les ficcions que explicava el Sistema per mantenir-se i els relats de les aventures dels humans, humans i màquines, que van participar en la (de)construcció de la seva armadura tecnològica.

Divendres
9 / 4

16:00 - 20:00
Trobades obertes

Les dos últimes jornades estan dedicades a les intervencions del públic. Els aficionats, fans, especialistes autoritzats o no, estan convidats a presentar les seves lectures, anàlisis, projeccions de vídeo, intervencions crítiques, etc. És imprescindible que els convidats s'inscriguin per tal d'organitzar les intervencions.
Informació i inscripcions:
press@ftapies.com

Ja inscrits:
Juanma Pastor, Víctor Riverola

Dissabte
3 / 4

Diumenge
4 / 4

16:00 - 20:00
Projeccions
creuades en sessió
continua
Pel·lícules de ciència-ficció experimentals, sèries animades de la televisió japonesa, entre d'altres.
(veure 21/3)

per a més detalls, veure
www.stitch-and-split.org

Diumenge
11 / 4

16:00 - 20:00
Projeccions
creuades en sessió
continua
Pel·lícules de ciència-ficció experimentals, sèries animades de la televisió japonesa, entre d'altres.
(veure 21/3)

per a més detalls, veure
www.stitch-and-split.org

Participants:

Juan Miguel Aguilera
(Espanya)
Dissenyador industrial i escriptor de ciència-ficció.

Miquel Barceló
(Espanya)

Editor, autor, traductor i professor de la Facultat d'Informàtica de la Universitat Politècnica de Catalunya i director de la col·lecció Nova d'Edicions B.

Leah Gilliam
(EUA)

Artista i professora adjunta del Programa de Cinema i Art Electrònic del Bard College de Nova York.

Nalo Hopkinson
(Carib, Canadà)

Esriptora. Els seus escrits, que reflecteixen una realitat híbrida, poden qualificar-se de ficció especulativa, és a dir, ficció en la qual tenen lloc coses impossibles. Això inclou el realisme màgic, la fantasia, la ciència-ficció i l'horror.

Ken MacLeod
(Escòcia)

Llicenciat en Zoologia i màster en Biomecànica, ha treballat com a programador informàtic i des de 1997 es dedica únicament a l'escriptura.

Marika Moisseeff
(França)
Etnòloga i psiquiatra.

Manuel Moreno
(Espanya)

Professor del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Catherine Ramirez
(EUA)

Professora adjunta del Departament d'Estudis Americans de la University of California, Santa Cruz.

Jordi Sánchez-Navarro
(Espanya)

Subdirector del Festival Internacional de Cinema de Catalunya (Sitges) i professor de Ciències de la Comunicació, Cinema, Teoria de l'Imatge i Teoria de la Comunicació de la Universitat Ramon Llull.

Solu i CD

Mia Makela aka **Solu**
(Finlàndia)
Agitadora visual i activista cultural que viu a Barcelona.

Christian

Dergarabedian aka **CD**
(Argentina)
Ha realitzat música del soroll, del collage, improvisada i electroacústica des del 1991 en diversos grups.

Isabelle Stengers
(Bèlgica)

Doctora en Filosofia de les Ciències. Actualment és responsable de curs a la Universitat Libre de Bruxelles, codirectora del Centre d'Études sur le Développement Durable (IGEAT, ULB) i directora del Groupe d'Études Constructivistes (GECO, ULB).

Tecnociència, literatura i cinema
(Espanya)

Grup multidisciplinar de l'Institut de Tecnociència de la Fundació EPSON (www.fundacion-epson.es). Està integrat per investigadors procedents de diverses àrees del saber (filosofia, filologia, literatura, informàtica, física, enginyeria). Va constituir-se l'any 1998 amb la finalitat de crear un espai d'estudi i debat sobre la relació existent en l'actualitat entre tecnociència, literatura i cinema.

Leslie Thornton
(EUA)
Cineasta.

Gabriel Villota Toyos
(Espanya)

Artista, escriptor i des de 1996 és professor del Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat de la Facultat de Ciències Socials i de la Comunicació de la Universitat del País Vasco (Bilbao).

Tom Zummer
(EUA)
Filòsof.

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES

ARAGÓ, 255 - 08007 BARCELONA
Tel. 934 870 315 - Fax 934 870 009
museu@ftapiés.com
www.fundaciotapies.org

Constant

Amb la col·laboració de:

Biblioteca Rector Gabriel Ferrater, Universitat Politècnica de Catalunya
Programa de cinema realitzat amb la col·laboració de la Filmoteca de la Generalitat de Catalunya

Biblioteca Rector Gabriel Ferrater
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

Filmoteca
de Catalunya

Amb el patrocini de:

NESCAFÉ

Constant amb la col·laboració de la Vlaamse Gemeenschap i la Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Amb el suport de:

el Periódico

geminí
www.geminí.com

Glénat

EDICIONES
LA CÚPULA

MANGALINE
ediciones

NORMA
Editorial

Agraïm la col·laboració de:

Juan Manuel Santiago, Gigamesh

Rosa Saz, Arxiu de la Filmoteca de Catalunya

José Antonio Hurtado, Filmoteca de la Generalitat valenciana

Rafael De Cozar, Fox

Laija Sanahuja, Festival Internacional de Cinema de Catalunya (Sitges)

